

HAZIRGIYİM VE KONFEKSİYON SEKTÖRÜNÜN
2009 OCAK - NİSAN
İHRACAT PERFORMANSI ÜZERİNE
KISA DEĞERLENDİRME

2009 Ocak-Nisan Dört Aylık Hazırgiyim ve Konfeksiyon İhracatı

2009 yılının Ocak-Nisan döneminde Türkiye'den 4,1 milyar dolarlık hazır giyim ve konfeksiyon ihracatı yapılmıştır. 2008 yılının Ocak-Nisan dönemi ile karşılaştırıldığında, ihracatta dolar bazında %27,3 düşüş meydana gelmiştir. 2008 yılını %2,1 oranında ihracat düşüşü ile kapatan hazır giyim ve konfeksiyon sektöründe ihracat, 2009 Ocak ayında %20,2 oranında, Şubat ayında %34,3 oranında, Mart ayında %30,4 oranında ve Nisan ayında %23,7 oranında azalmıştır. İhracat düşüşü 2009 Şubat ayında %34,3 ile en üst seviyeye ulaşmış, izleyen iki ayda ise düşüş oransal olarak yavaşlamıştır.

İhracatı 2009 yılının ilk dört ayında %27,3 oranında azalan hazır giyim ve konfeksiyon sektörü, aynı dönemde ihracatı %52,3 oranında azalan taşıt araçları ve yan sanayi sektörünün ardından, en fazla ihracat yapan ikinci sektör durumundadır.

Diğer yandan, 2009'un Ocak-Nisan döneminde Türkiye genel ihracatı %33,2 oranında düşüşle 42,7 milyar dolardan 28,5 milyar dolara gerilemiştir. Sanayi ürünleri ihracatı ise %35,9 oranında azalarak 29,8 milyar dolardan 19,1 milyar dolar düzeyine düşmüştür. Hazırgiyim ve konfeksiyon ihracatındaki düşüşün (%27,3) hem genel ihracattaki %33,2'lik hem de sanayi ürünleri ihracatındaki %35,9'luk düşüşlerden oransal olarak az olması, sektörün ihracattaki ciddi kayıplara rağmen genel ihracat performansından ve sanayi ürünleri ihracat performansından daha iyi bir performans göstermeye devam ettiğine işaret etmektedir.

Genel İhracat Performansı İçinde Hazırgiyim ve Konfeksiyon İhracatının Payı			
<i>Birim: 1000 \$</i>	2008 Ocak - Nisan	2009 Ocak - Nisan	<i>Değişim %</i>
Türkiye Genel İhracatı	42.689.490	28.512.496	-33,2
Hazırgiyim ve Konfeksiyon İhracatı	5.611.614	4.082.064	-27,3
Haz. ve Konf. İhracatının Payı %	13,1	14,3	
Sanayi Ürünleri İhracatı	29.806.479	19.100.477	-35,9
Haz. ve Konf. İhracatının Sanayi Ürünleri İhracatındaki Payı %	18,8	21,4	

Kaynak: İhracatçı Birlikleri Kayıtları

2009 Ocak-Nisan döneminde, hazır giyim ve konfeksiyon ihracatının Türkiye genel ihracatı içindeki payı %13,1'den %14,3'e, sanayi ürünleri ihracatındaki payı ise %18,8'den %21,4'e yükselmiştir.

Ülke Grupları Bazında Hazır giyim ve Konfeksiyon İhracatındaki Gelişmeler

2009 yılının Ocak-Nisan döneminde, Ortadoğu ülkeleri hariç belli başlı tüm ülke gruplarına hazır giyim ve konfeksiyon ihracatında %3,3 ile %41,1 arasında değişen oranlarda düşüşler olmuştur. Hazır giyim ve konfeksiyon ihracatının yılın ilk dört ayında artış kaydettiği yegane ülke grubu Suudi Arabistan, Irak, İran, İsrail, Kuveyt gibi ülkelerin gruplandırıldığı Ortadoğu Ülkeleri'dir. Bu ülke grubuna 2008 yılının Ocak-Nisan dönemine kıyasla %22 oranında artışla 2009 yılının ilk dört ayında 155,9 milyon dolarlık hazır giyim ve konfeksiyon ihracatı yapılmıştır. Bu tek ülke grubunda kaydedilen ihracatın dolar değeri yüksek olmadığından, toplam ihracata olumlu katkısı da fazla hissedilmemektedir.

Başlıca Ülke Grupları İtibariyle Türkiye Hazır giyim ve Konfeksiyon İhracat Kaydı					
	2008 Ocak - Nisan 1000 \$	Toplam Konf'da Pay %	2009 Ocak - Nisan 1000 \$	Toplam Konf'da Pay %	Değişim %
AB Ülkeleri Toplamı	4.488.436	80,0	3.252.016	79,7	-27,5
Diğer OECD Ülkeleri Toplamı (ABD,Kanada, İsviçre vb)	325.659	5,8	191.922	4,7	-41,1
Diğer Avrupa Ülkeleri Toplamı (Makedonya, KKTC, vb)	46.356	0,8	30.367	0,7	-34,5
Eski S.S.C.B Ülkeleri Toplamı (Rusya Fed., Azerbaycan, Özbekistan vb)	199.802	3,6	125.158	3,1	-37,4
Ortadoğu Ülkeleri Toplamı (S. Arabistan, İsrail, Kuveyt vb)	127.766	2,3	155.934	3,8	22,0
Afrika Ülkeleri Toplamı (Mısır, Tunus, Cezayir , GAC vb)	97.807	1,7	94.559	2,3	-3,3
Diğer Asya Ülkeleri (Çin, Hindistan, Malezya, Tayvan vb)	19.988	0,4	16.777	0,4	-16,1
Diğer Ülkeler ve Bölgeler Toplamı	305.800	5,4	215.331	5,3	-29,6
Toplam Hazır giyim ve Konfeksiyon İhracat Kaydı	5.611.614	100	4.082.064	100	-27,3

Kaynak: İhracatçı Birlikleri Kayıtları

Diğer ülke gruplarından, 2009 yılının Ocak-Nisan döneminde 27 AB ülkesine 3,3 milyar dolarlık hazır giyim ve konfeksiyon ihracatı yapılmış olup ihracatta 2008 yılının ilk dört ayına kıyasla %27,5 oranında düşüş olmuştur. 4,1 milyar

dolarlık Türkiye toplam hazır giyim ve konfeksiyon ihracatının 3,3 milyar dolarlık kısmı, diğer bir ifade ile %79,7'lik bölümü 27 AB ülkesine yapılmıştır.

Küresel krizle birlikte, AB pazarlarındaki daralmanın 2009 yılının ilk dört ayı itibariyle Türkiye'nin hazır giyim ve konfeksiyon ihracatına hissedilir şekilde yansdığı görülmektedir.

ABD, Kanada, Meksika, Norveç, İsviçre gibi ülkelerin yer aldığı "Diğer OECD Ülke Grubu'na 2009 yılının Ocak-Nisan döneminde bir önceki yılın aynı dönemine kıyasla %41,1 oranında düşüş ile 191,9 milyon dolarlık hazır giyim ve konfeksiyon mamülü ihraç edilirken, Makedonya, Arnavutluk, Bosna Hersek gibi ülkelerin yer aldığı "Diğer Avrupa Ülke Grubu'na hazır giyim ve konfeksiyon ihracatı, %34,5 oranında azalarak dolar bazında 46,4 milyon dolardan 30,4 milyon dolara düşmüştür.

Diğer taraftan, Eski SSCB Ülkeleri'ne 2009 yılının Ocak-Nisan döneminde %37,4 oranında düşüşle 125,2 milyon dolarlık, Afrika Ülkeleri'ne %3,3 oranında düşüşle 94,6 milyon dolarlık ve Diğer Asya Ülkeleri'ne %16,1'lik düşüş ile 16,8 milyon dolarlık hazır giyim ve konfeksiyon ihracatı yapılmıştır.

Belli Başlı Pazarlara Hazır giyim ve Konfeksiyon İhracatında Meydana Gelen Gelişmeler

2009 yılının ilk dört ayında Türkiye'den en fazla hazır giyim ve konfeksiyon ihraç edilen ülkeler, toplamdan aldıkları paylar itibariyle %26,1 pay ile Almanya, %11,9 pay ile İngiltere, %8 pay ile Fransa, %6,7 pay ile İspanya ve %6 pay ile İtalya olarak sıralanmaktadır. Hollanda, Danimarka, ABD, İsveç ve Belçika konfeksiyon ihracatında diğer önde gelen ülkelerdir.

Ocak-Nisan 2009'da Almanya'ya ihracat %23,3 oranında düşüş ile 1,1 milyar dolar olurken, İngiltere'ye ihracat %38 oranında düşüşle 780,5 milyon dolardan 483,8 milyon dolara gerilemiştir.

En fazla hazır giyim ve konfeksiyon ihraç edilen ilk on ülkenin hepsinde istisnasız %12,4 ile %50,7 oranında değişen oranlarda ihracat düşüşleri olmuştur.

Bir Akdeniz ülkesi olan İspanya'ya ihracat %12,4 ile daha düşük oranda azalırken, en yüksek oranlı ihracat düşüşü %50,7 ile dünyanın en büyük pazarı ABD'de olmuştur.

Üçüncü büyük pazarımız durumundaki Fransa'ya ihracatta 2009 yılının Ocak-Nisan döneminde %20,3'lük bir düşüş meydana gelmiş ve 324,8 milyon dolarlık ihracat yapılmıştır.

Dördüncü büyük pazar konumundaki İspanya'ya hazır giyim ve konfeksiyon ihracatı, 2009'un ilk dört ayında %12,4 oranında düşüş kaydederek 275,4 milyon dolara gerilemiştir.

-Beşinci büyük pazar İtalya'ya hazır giyim ve konfeksiyon ihracatı ise %24 oranında düşüşle 321,3 milyon dolardan 244,2 milyon dolara gerilemiştir.

Altıncı büyük pazar Hollanda'ya hazır giyim ve konfeksiyon ihracatı 2009'un Ocak-Nisan döneminde %41,6 oranında düşüşle 383,9 milyon dolardan 224,3 milyon dolara gerilerken, yedinci sırada Danimarka'ya ihracat %33,1 oranında düşüşle 117,1 milyon dolara inmiştir.

Sekizinci büyük pazar ABD'ye hazır giyim ve konfeksiyon ihracatının 2009 yılının Ocak-Nisan döneminde 197,6 milyon dolardan 97,4 milyon dolara, hemen hemen yarı yarıya düşmesi, ABD'nin toplam ihracattan aldığı payı %3,5'ten %2,4'e düşürmüştür.

2008 yılı sonunda en fazla hazır giyim ve konfeksiyon ihraç edilen dokuzuncu pazar olan Rusya Federasyonu 61,3 milyon dolarlık ihracat değeri ile 2009'un Ocak-Nisan ilk dört ayı itibariyle 14. sıraya gerilemiştir.

Türkiye'nin en fazla hazır giyim ve konfeksiyon ihracatı yaptığı ülkeler aşağıdaki tablodan görülebilir.

TÜRKİYE HAZIRGIYIM VE KONFEKSİYON İHRACATI					
EN FAZLA İHRACAT YAPILAN ÜLKELER / \$ SIRALI					
NİSAN 2009					
	2008 OCAK - NİSAN 1000 \$	TOPLAM KONF'DA PAY %	2009 OCAK - NİSAN 1000 \$	TOPLAM KONF'DA PAY %	09 / 08 DEĞİŞİM %
ALMANYA	1.388.644	24,7	1.065.569	26,1	-23,3
İNGİLTERE	780.451	13,9	483.812	11,9	-38,0
FRANSA	407.580	7,3	324.838	8,0	-20,3
İSPANYA	314.252	5,6	275.440	6,7	-12,4
İTALYA	321.263	5,7	244.240	6,0	-24,0
HOLLANDA	383.904	6,8	224.335	5,5	-41,6
DANİMARKA	175.109	3,1	117.090	2,9	-33,1
ABD	197.573	3,5	97.412	2,4	-50,7
İSVEÇ	107.178	1,9	84.938	2,1	-20,8
BELÇİKA	105.127	1,9	77.222	1,9	-26,5
İLK 10 ÜLKE TOPLAMI	4.181.081	74,5	2.994.896	73,4	-28,4
TOPLAM KONFEKSİYON İHRACATI	5.611.614	100,0	4.082.064	100,0	-27,3
İLK 10 ÜLKENİN PAYI	75		73		

KAYNAK: İHRACAT-NET Bilgi Sistemi

Üretim ve Kapasite Kullanımındaki Gelişmeler

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından Nisan ayında açıklanan Sanayi Üretim Endeksi'ne göre, 2009 yılının Şubat ayında giyim eşyası imalatında üretim endeksi, bir önceki aya göre yani 2009 Ocak ayına göre %12,1 oranında azalmış, 2008 yılının aynı ayına (Şubat) göre ise %22,7 oranında düşmüştür.

Yine TÜİK tarafından en son açıklanan verilere göre, giyim eşyası imalat sanayiinde kapasite kullanım oranı 2008 yılının Mart ayında %81,7 iken, 2009 yılının Mart ayında %73,4'e gerilemiştir. Buradan, giyim eşyası imalat sanayiinde kapasite kullanım oranının, 2009 yılının Mart ayında bir önceki yılın Mart ayına göre %10,2 oranında gerilediği anlaşılmaktadır.

2009 Yılı Nisan Ayında Hazırgiyim ve Konfeksiyon İhracatına Euro/Dolar Paritesi'nin Etkisi

Ocak - Nisan Dönemi

2009 yılı Ocak-Nisan döneminde geçen yılın aynı dönemine oranla %27,3'lük düşüşle 4,1 milyar dolarlık hazır giyim ve konfeksiyon ihracatı yapılmıştır.

Söz konusu ihracatın, 3,3 milyar dolarla **%79,7'si** ihracatın Euro üzerinden gerçekleştirildiği **AB27 ülkelerine yapılmaktadır**.

2008 yılı Ocak-Nisan döneminde 1 Euro 1,52 ABD Dolarına eşit iken, **2009 yılının Ocak-Nisan** döneminde Euro'nun değeri ABD Dolarına karşı **%13,75'lik düşüşle 1,31 dolar** düzeyine gerilemiştir.

Bu durumda, **2009 yılı Ocak-Nisan döneminde Euro bazında yapılan ihracat**, dolar olarak istatistiklerde yeralırken, 2008 yılının aynı ayına göre **%13,75 daha az yansımakta** ve böylelikle dolar bazındaki istatistiklerde %13,75 oranında fiktif bir düşüş yaratmaktadır

Buna göre, 2009 yılının Ocak-Nisan döneminde gerçekleştirilen 4,1 milyar dolarlık hazır giyim ve konfeksiyon ihracatının 3,3 milyar dolarlık bölümü Euro üzerinden gerçekleştirilerek Dolar üzerinden hesaplandığı dikkate alındığında, **3,3 milyar dolarlık ihracatta pariteden kaynaklanan %13,75'lik fiktif düşüş** meydana geldiği görülmektedir.

Bu çerçevede 3,3 milyar dolarlık Euro bölgesine yapılan ihracat, %13,75'lik pariteden kaynaklanan fiktif düşüşten arındırıldığında 3,7 milyar dolarlık gerçek değere ulaşılmakta ve bu durumda **2009 yılı Ocak-Nisan döneminde reel bazda toplam ihracat tutarı 4,5 milyar dolar** olmaktadır.

Sözkonusu ihracat tutarı, 2008 yılı Ocak-Nisan döneminde gerçekleştirilen 5,6 milyar dolarla kıyaslandığında ise **2009 yılının Ocak-Nisan döneminde hazır giyim ve konfeksiyon sektörünün ihracat performansında %27,3'lük düşüş değil, reel anlamda %19,3'lük düşüş meydana gelmiştir.**

Nisan Ayı

2009 yılı Nisan ayında geçen yılın aynı ayına oranla %23,7'lik düşüşle 996 milyon dolarlık hazır giyim ve konfeksiyon ihracatı yapılmıştır.

Sözkonusu ihracatın, 776 milyon dolarla **%77,9'u** ihracatın Euro üzerinden gerçekleştirildiği **AB27 ülkelerine yapılmaktadır.**

2008 yılı Nisan ayında 1 Euro 1,58 ABD Dolarına eşit iken, **2009 yılının Nisan ayında** Euro'nun değeri ABD Dolarına karşı **%16,3'lük düşüşle 1,32 dolar** düzeyine gerilemiştir.

Bu durumda, **2009 yılı Nisan ayında Euro bazında yapılan ihracat**, dolar olarak istatistiklerde yer alırken, 2008 yılının aynı ayına göre **%16,3 daha az yansımakta** ve böylelikle dolar bazındaki istatistiklerde %16,3 oranında fiktif bir düşüş yaratmaktadır

Buna göre, 2009 yılının Nisan ayında gerçekleştirilen 996 milyon dolarlık hazır giyim ve konfeksiyon ihracatının 776 milyon dolarlık bölümü Euro üzerinden gerçekleştirilerek Dolar üzerinden hesaplandığı dikkate alındığında, **776 milyon dolarlık ihracatta pariteden kaynaklanan %16,3'lük fiktif düşüş** meydana geldiği görülmektedir.

Bu çerçevede 776 milyon dolarlık Euro bölgesine yapılan ihracat, %16,3'lük pariteden kaynaklanan fiktif düşüşten arındırıldığında 902,2 milyon dolarlık gerçek değere ulaşmakta ve bu durumda **2009 yılı Nisan ayında reel bazda toplam ihracat tutarı 1,1 milyar dolar** olmaktadır.

Sözkonusu ihracat tutarı, 2008 yılı Nisan ayında gerçekleştirilen 1,3 milyar dolarla kıyaslandığında ise **2009 yılının Nisan ayında hazır giyim ve konfeksiyon sektörünün ihracat performansında %23,7'lik düşüş değil, reel anlamda %14,1'lik düşüş** meydana gelmiştir.

EURO DOLAR PARİTESİ OCAK NİSAN DÖNEMİ			
	2008	2009	
Aylar	Çapraz Kur	Çapraz Kur	08 / 09 Değişim %
Ocak	1,47023	1,33181	-9,41
Şubat	1,47316	1,28049	-13,08
Mart	1,54925	1,30240	-15,93
Nisan	1,57628	1,31981	-16,27
Ortalama	1,51723	1,30863	-13,75
1 Euro= .... ABD Doları Olarak Verilmiştir.			

*İTKİB Genel Sekreterliği
AR & GE ve Mevzuat Şubesi
05.05.2009*